

Analyse, inform and activate

LAKA

Analyseren, informeren, en activeren

Stichting Laka: Documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie

De Laka-bibliotheek

Dit is een pdf van één van de publicaties in de bibliotheek van Stichting Laka, het in Amsterdam gevestigde documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie.

Laka heeft een bibliotheek met ongeveer 8000 boeken (waarvan een gedeelte dus ook als pdf), duizenden kranten- en tijdschriften-artikelen, honderden tijdschriftentitels, posters, video's en ander beeldmateriaal. Laka digitaliseert (oude) tijdschriften en boeken uit de internationale antikernenergie-beweging.

De [catalogus](#) van de Laka-bibliotheek staat op onze site. De collectie bevat een grote verzameling gedigitaliseerde [tijdschriften](#) uit de Nederlandse antikernenergie-beweging en een verzameling [video's](#).

Laka speelt met oa. haar informatie-voorziening een belangrijke rol in de Nederlandse anti-kernenergiebeweging.

The Laka-library

This is a PDF from one of the publications from the library of the Laka Foundation; the Amsterdam-based documentation and research centre on nuclear energy.

The Laka library consists of about 8,000 books (of which a part is available as PDF), thousands of newspaper clippings, hundreds of magazines, posters, video's and other material. Laka digitizes books and magazines from the international movement against nuclear power.

The [catalogue](#) of the Laka-library can be found at our website. The collection also contains a large number of digitized [magazines](#) from the Dutch anti-nuclear power movement and a [video-section](#).

Laka plays with, amongst others things, its information services, an important role in the Dutch anti-nuclear movement.

Appreciate our work? Feel free to make a small [donation](#). Thank you.

www.laka.org | info@laka.org | Ketelhuisplein 43, 1054 RD Amsterdam | 020-6168294

KORTSLUITING

sabotage in je vrije tijd

Collectie *Streek en Land*

www.landschap.nl

Gedigitaliseerd door

Als ze ongevoelig blijven voor wat het merendeel van de bevolking voelt en denkt over kernenergie en ze alle protesten weg blijven wuiven als emotionele kretologie, dan vergeten ze dat nog geen honderd van deze miljoenen verontruste mensen een groot deel van Nederland lam kunnen leggen.

Inleiding

Al zo'n half jaar zijn er een aantal mensen bezig met het kortsluiten van hoogspanningsleidingen. Na veel pogingen is er een leuke techniek ontwikkeld voor het doen slagen van deze akties.

In dit boekje zullen we de truuk uitleggen en voor degenen die er benieuwd naar zijn is er ook nog een hoofdstuk gewijd aan de achterliggende motieven. De komplette landelijke pers had ons veel moeite bespaard als zij alle persberichten niet konsekwent had achtergehouden en jullie gewoon via je ochtend-, middag- of weekblad van onze bedoelingen en methoden op de hoogte hadden gesteld.

Wij hopen dat je met deze handleiding uit de voeten kunt, het is nu afwachten of er genoeg "lampjes", of beter "lichten" in Nederland rondlopen zodat we nu eindelijk eens bedreigend worden om het een en ander te veranderen.

Maar goed, nu dan in boekvorm, . . . *De avonturen van Willie Wortel en de Lampjes.*

Met in het eerste hoofdstuk een verhaal over "bij de wortels afhakken" en de vraag of we niet met de ketting aan het hek kunnen gaan zitten.

In het tweede hoofdstuk krijgen we een uitleg over de diepere achtergronden van het aangaan en vooral uitgaan van de lampjes in Nederland.

Tenslotte kun je nog lezen over een willie die zich afvraagt hoe het voelt om saboteur te zijn.

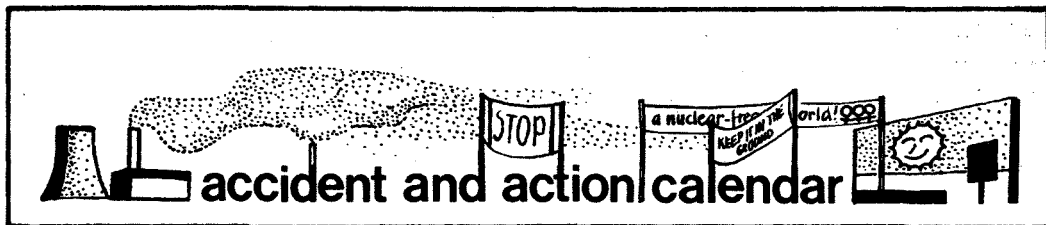
HOOFDSTUK I

Gaat dat niet wat ver zo'n kortsluiting?

Voor ons is de tijd van vreedzame strijd tegen kernenergie voorbij. De demonstraties en blokkades hebben tot nu toe weinig effect gehad. Door miljoenen mensen, verspreid over de hele wereld is geprotesteerd tegen nukleaire energie. Ondanks dit verzet leveren nog steeds honderden kerncentrales hun energie aan de elektriciteitsnetten en worden er voortdurend nieuwe kerncentrales bijgebouwd. Het blijkt dat dit massale verzet niet opgewassen is tegen de belangengroepen die de internationale atoom-lobby in stand houden.

In sommige landen, zoals in Nederland en Frankrijk, heeft het verzet voorlopig de verdere uitbreiding van kerncentrales voorkomen. In Oostenrijk is zelfs een kerncentrale door de strijd van de anti kern energie beweging stil gelegd. Toch zijn dit in onze ogen geen overwinningen en is er een andere vorm van verzet noodzakelijk om de aanwezigheid van kerncentrales en de oorzaken van de huidige energie politiek te bestrijden.

In Nederland is het, evenals in Oostenrijk, misschien mogelijk om via blokkades een sluiting van een bestaande kerncentrale af te dwingen. Ook dat is in onze ogen een schijnoverwinning. Het bewijs daarvan wordt geleverd door de gebeurtenissen in Oostenrijk waar nu al duidelijk wordt wat sluiting van een centrale, met steun van sociaal-demokraten en christendemokraten, voorsteld. Na het massale volksverzet tegen de kerncentrale en het uiteindelijke stil leggen van de centrale beginnen dezelfde sociaal-demokraten en christendemokraten weer voorzichtig aan te sputteren over de energie tekorten, kosten, crisis en heropening van de kerncentrale.

politics

Politici

Zoals in Oostenrijk is gebleken is (tijdelijke) steun van politieke partijen niet voldoende om voorgoed af te rekenen met de atoomlobby. De stemgeile politici zijn tegen kernenergie zolang ze zich dat kunnen permitteren.

In Nederland zijn we in zo'n situatie beland, de energiekrisis is voorlopig nog geen crisis. De gigantiese olievoorraden van de oliemaatschappijen en de gasbellen kunnen Nederland ook zonder kerncentrales draaiende houden, zonder dat we onze energieverspillende economie hoeven op te geven. Vandaar dat de politieke partijen de ruimte krijgen om terwille van de sociale rust en de instandhouding van de parlementaire democratie toe te geven aan de eisen van de anti kern energie beweging.

Pas als het huidige energieverbruik en dus ons konsumptie patroon in gevaar komt kunnen we de dames/heren politici weer terug verwachten, om ons ervan te overtuigen dat we echt kernenergie nodig hebben. Zoniet, dan wordt ons een economiese ramp voorspeld met chaos, honger en ellende. Het parlement is het schoonmaakbedrijf van het bedrijfsleven, de ondernemingen maken winsten en de overheid moet ze garanderen door het volk koest te houden, door de misstappen te verdoezelen of "uit te leggen", door het afval op te ruimen en de bijbehorende ideologie in stand te houden. Daarvoor worden ze direkt of indirekt beloond. (denk aan Udink)

We kunnen geen overwinningen boeken in het parlement omdat daar de kern-energielobby de touwtjes in handen heeft en dat de energiepolitiek daar dan ook niet aan de orde komt. We moeten afrekenen met de multi-nationale belangengroepen die verantwoordelijk zijn voor het gebruik van levensgevaarlijke technologieën zoals kernenergie. Technologieën die zich tegen de mensen keren en in stand worden gehouden voor de vraatzucht van een klein groepje belanghebbenden.

De kerncentrales blijven alleen dicht als er een radikale ombuiging van de energiepolitiek komt. Daarmee zal er ook een einde komen aan het huidige produktie- en konsumptiepatroon van verspilling, ongelijkheid en overproduktie. Als wij deze veranderingen niet afdwingen gaat het systeem vanzelf wel naar de kloten. Een ekonomies systeem wat drijft op een groeiende wapenindustrie, verdere automatisering, bedrijfsverplaatsingen en werkloosheid, diefstal van grondstoffen en arbeid in de derde wereld en met winst voor slechts enkelen als motor, heeft weinig toekomst.

Wortels gaan hakken

Dit systeem moet kapot, veranderingen moeten afgedwongen worden. Natuurlijk moeten eerst die kerncentrales dicht! Maar ze gaan dicht omdat wij het afdwingen en niet omdat de PVDA het in zijn partijprogramma heeft staan. Geweldloze blokkade mag van de PVDA, zodoende hopen ze weer kontakt te krijgen met de ontevrede bevolking.

Het geweldloze protest is geen werkelijke bedreiging voor de belangen die de huidige energiepolitiek in stand houden en waarvan ook de PVDA een handlanger is geworden.

Het kortsluiten van de elektriciteitsvoorziening zet meer zoden aan de dijk, het hoogspanningsnet is de bloedsomloop van het systeem. Het mooiste is natuurlijk om in de wortel te gaan hakken en de kerncentrale zelf lam te leggen of hetzelfde te doen bij bedrijven die direkt met de centrales te maken hebben. Helaas zijn er in Nederland maar een paar kilometer hoogspanningsleidingen die voor 100% stroom uit kerncentrales vervoeren.

Daarnaast maken de meest strategiese bedrijven voldoende winst om zich tegen sabotage te beveiligen. Maar dat is allemaal geen ramp, er zijn in Nederland genoeg objekten geschikt voor kortsluiting. En als je dan toch persee nukleaire stroom wil kortsluiten dan kun je altijd nog met een kabel naar het buitenland op vakantie, daar hebben ze zat verontreinigde hoogspanningsleidingen.

Sluiting van kerncentrales, "afgedwongen" is samenzang met M.E.-ers en solidaire politici met boterbergen op hun hoofd, heeft niets te maken met strijd tegen kernenergie en strijd tegen de belangen groepen aan wie we die hele kern-troep te danken hebben.

Als Dodewaard op deze manier dicht gaat dan worden de zingende basisgroepen het symbool van "hoe de parlementaire democratie net op tijd wakker is geworden en hoe massaal volksverzet weer binnen haar spelregels wordt geneutraliseerd". Ook in Nederland kunnen gesloten kerncentrales weer open.

Sluiting van de kerncentrales is een overwinning als ook het heropenen onmogelijk wordt gemaakt, met andere woorden; als de energiepolitiek radikaal verandert.

Stroomstoring veroorzaakt verkeerschaos

Van onze correspondent

EINDHOVEN — Een stroomstoring in de westelijke stadsdelen en het centrum van Eindhoven heeft vrijdagmorgen een grote verkeerschaos veroorzaakt. Door het uitvalen van drie van de zes voedingskabels van een onderstation vielen rond half elf ruim twintigduizend van de honderdduizend elektrische aansluitingen in Eindhoven uit.

Hierdoor vielen ook alle verkeerslichten uit in het centrum. Tientallen bedrijven moesten de productie staken. Honderden mensen moesten uit liften worden bevrijd, die stil vielen.

De storing was het gevolg van een samenloop van omstandigheden. Van de zes beschikbare voedingskanalen van de PNEM voor westelijk Eindhoven waren er door werkzaamheden en een onverwachte storing vrijdagmorgen nog slechts vier in bedrijf. Toen nog een derde kabel uitviel werden de resterende drie kabels zo zwaar belast, dat de beveiligingsapparatuur de hele stroomvoorziening uitschakelde.

De Volkskrant van ZATERDAG 5 SEPTEMBER 1981

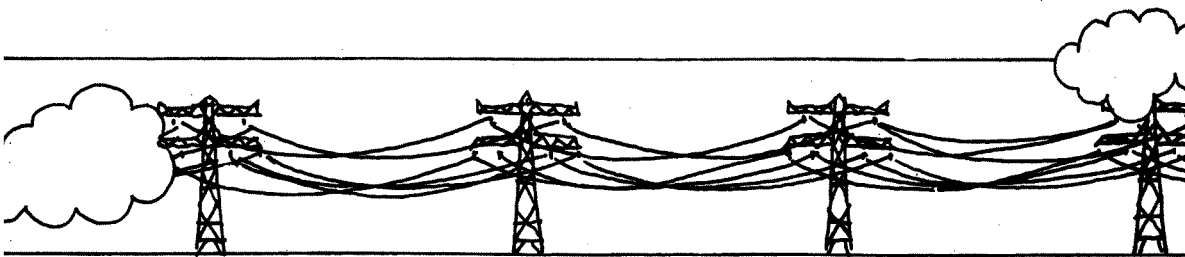
HOOFDSTUK II

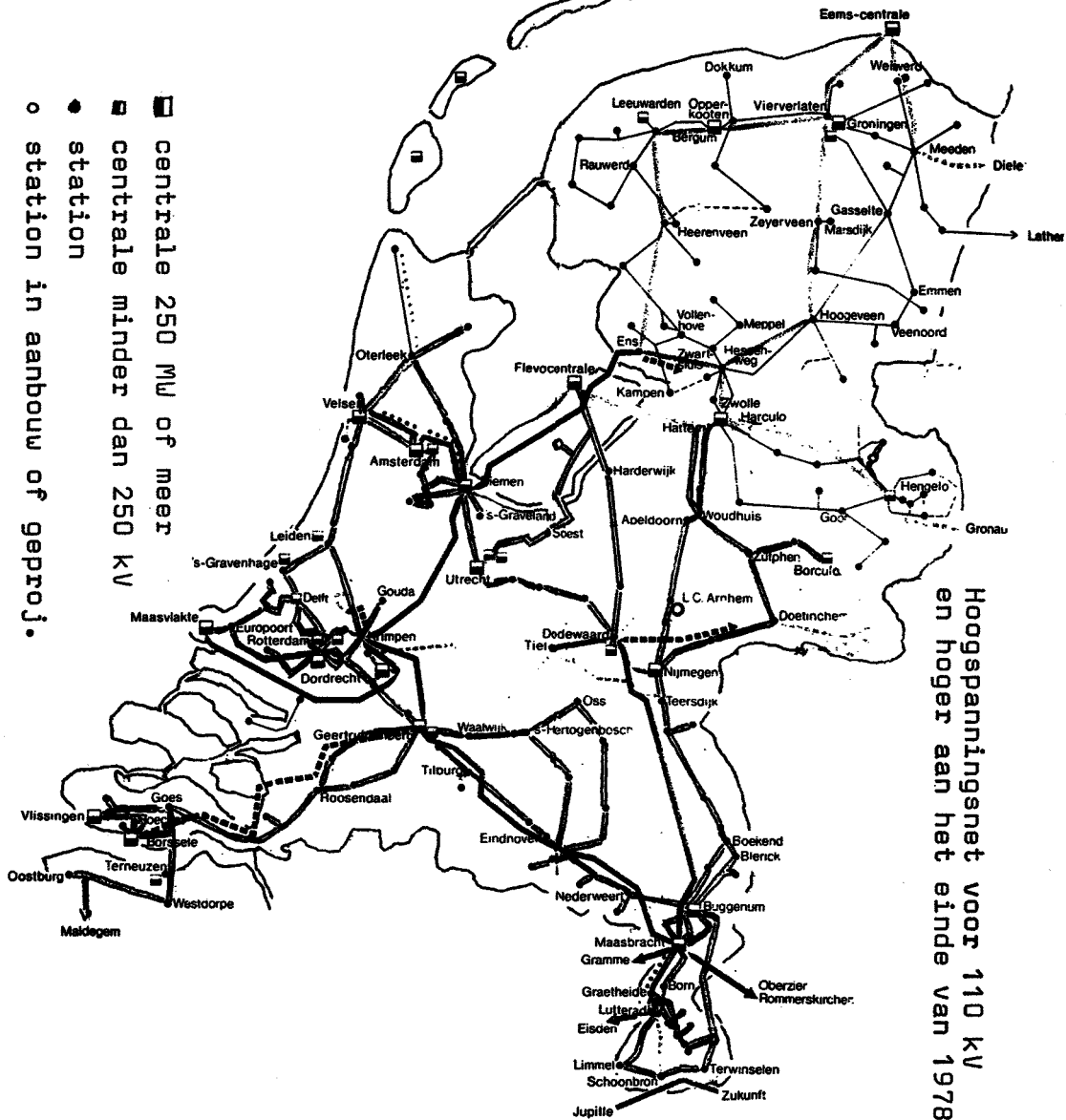
Elektriciteitsvoorziening in Nederland.

De elektriciteit in Nederland wordt door ruim dertig centrales geproduceerd, waaronder de twee kerncentrales in Dodewaard en Borselle. De bijdrage van Dodewaard aan het elektriciteitsnet is te verwaarlozen, het is ook meer een proef centrale. Alle centrales zijn onderling verbonden door het koppelnet. Het Koppelnet bestaat uit hoogspanningskabels die hoofdzakelijk boven de grond zijn te vinden.

Via het koppelnet zijn we ook verbonden met de koppelnetten van België en Duitsland. Als er ergens kortsluiting of een kabelbreuk optreedt dan wordt de stroomtoevoer meteen via een andere lijn overgenomen. Hetzelfde gebeurt ook met het uitvallen van een centrale. Het koppelnet zorgt er ook voor dat niet alle centrales steeds op volle toeren hoeven te draaien maar dat er afhankelijk van de behoefte stroom wordt geleverd. Zo draait de centrale van Dodewaard alleen rond 12 uur 's middags en 8 uur 's avonds. Naast de centrales en de hoogspanningskabels zijn er nog verdeel stations en onderstations, daar worden lijnen gesplitst of gekoppelt en afgetaapt voor verbruik in steden en bedrijven. Het zijn meestal open veldjes met een hek er omheen en vol met pilaren die er uitzien als isolatoren en transformatoren. Er zijn ook gesloten gebouwen waarbinnen transformatoren zijn opgesteld en waarin gas is ingelaten om de elektrische weerstand van de lucht te verhogen.

Kortsluiten heeft dus alleen zin als doodlopende lijnen worden genomen of als er op twee of meer plaatsen wordt kort gesloten zodat er geen enkele lijn overblijft om voor de stroomtoevoer te zorgen. Kortsluiten van bovengrondse leidingen is het meest prakties.

110 kV gereed	110 kV in aanbouw of geprojecteerd	
150 kV	150 kV	„
220 kV	220 kV	„
380 kV	380 kV	„

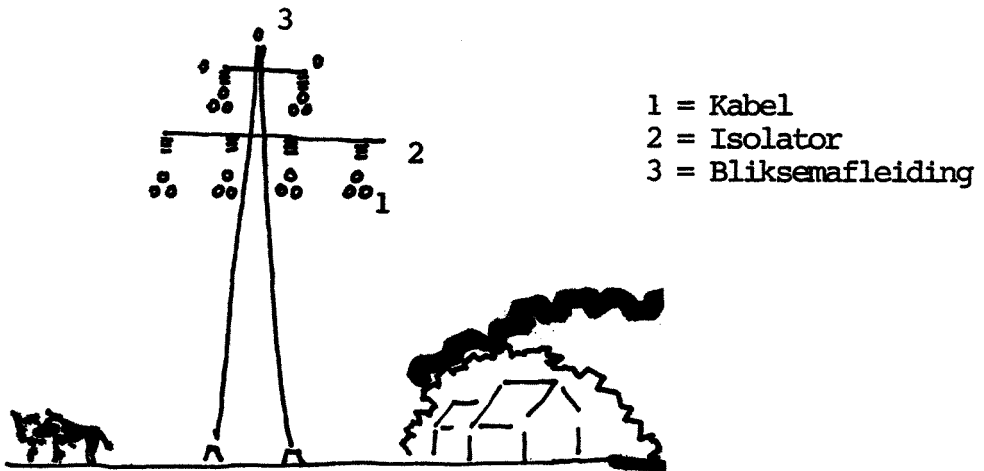
MW

in aanbouw of geprojecteerd

150 kV voorlopig met 50 kV in bedrijf
380 kV voorlopig met 150 kV in bedrijf
220 kV voorlopig met 110 kV in bedrijf

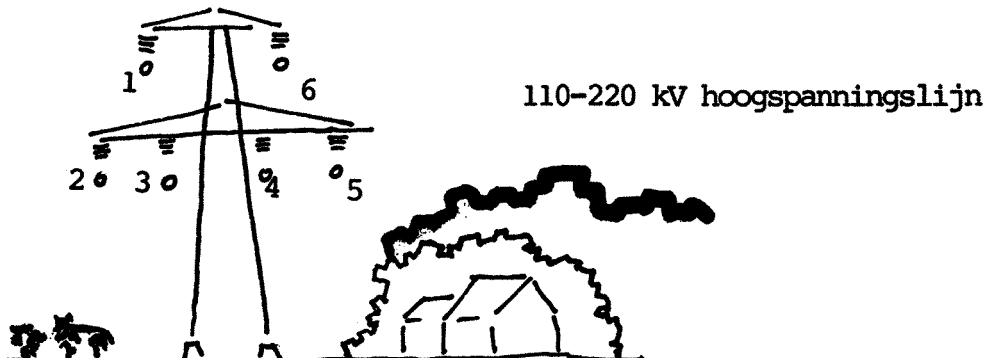
De bovengrondse hoogspanningslijnen

Er zijn hoogspanningslijnen met verschillende spanningen. De grootste spanning hebben de ringleidingen die de centrales met elkaar verbinden. (Koppelnet, zie kaart)
Deze leidingen van 380 000 volt zijn berekend op grote vermogens tot 1 miljoen watt! Dit betekent dat deze lijnen rustig kortsluitstromen van 100 000 ampere kunnen verwerken. Daarbij komt nog dat als je de linkerhelft van de mast (zie plaatje) kortsluit de rechter het gewoon overneemt. Naar dit soort lijnen gaan we alleen kijken, of andere dingen mee doen.

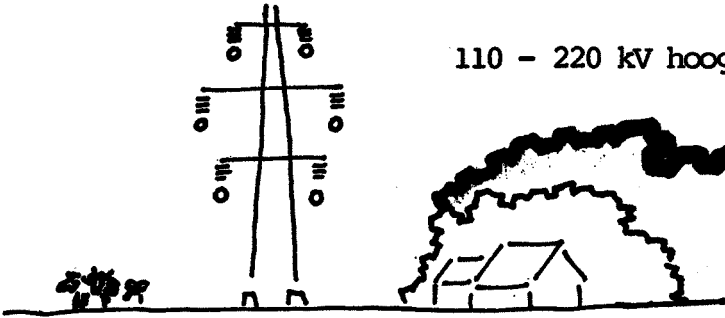
380 kV Hoogspanningslijn

Meer kans maken we bij 110 tot 220 kV lijnen die van het koppelnet naar de verbruikers lopen. Het nadeel van deze lijnen is dat ze vaak dubbel zijn uitgevoerd. Dat wil zeggen dat als er zes kabels hangen er eigenlijk 2 x drie fasen lijnen zijn. (zie plaatje) De kabels 1, 2 en 3 vormen een lijn en 4, 5 en 6. Als de linkerkant van de hoogspannings-

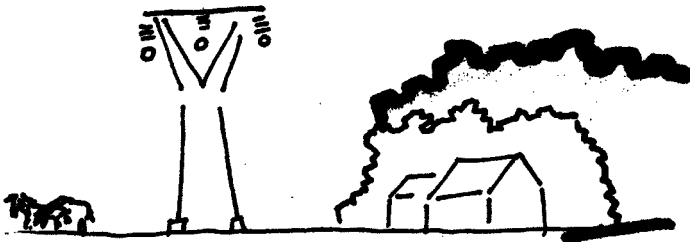

kabels worden kortgesloten dan neemt de rechterkant het over en merkt niemand er wat van. Als 3 en 4 worden verbonden lukt het wel de hele lijn plat te leggen. Het verbinden van 3 en 4 zullen we later op terug komen en noemen we zolang *lampje in de bomen!*

110 - 220 kV hoogspanningslijn

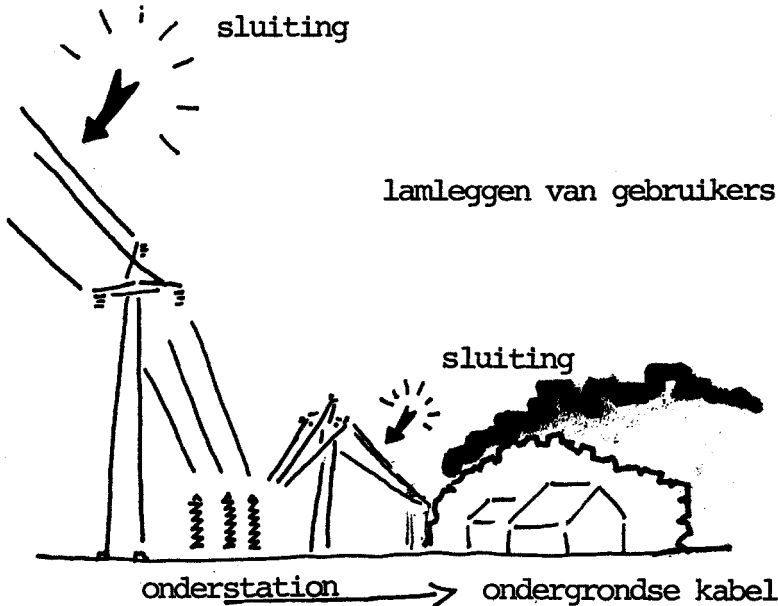
Sommige palen hebben drie kabels boven elkaar (plaatje), hierbij sluiten we de onderste twee kort. De makkelijkste klus is het sluiting maken in leidingen met een spanning van 10 - 110 kV en een laag vermogen. Dit zijn meestal laag hangende kabels waarbij je kan kiezen tussen de methode *lampje in de bomen*, de verbinding van 2 en 3 en de methode *Dodewaard*, methode *Dodewaard*, waarbij een van de kabels met de grond of met een hoogspanningsmast wordt verbonden. Noodzakelijk is wel dat de kabel verbonden wordt met objecten die voldoende massa hebben, zoals een sloot met voldoende water, een mast of andere geleiders. Verder vind je in de bovengrondse hoogspanningslijnen nog isolatoren waarmee de kabels aan de mast zitten, en en bliksem afleidingsdraden die boven op de mast zijn bevestigd.

10 - 110 kV hoogspanningslijn

Waar gaan we heen?

Het uitkiezen van een plek is een belangrijk maar ook een ontspannend onderdeel van de sabotage daad. Wat wandelingen in de omgeving zijn noodzakelijk voor een goede voorbereiding. Het beste is om met behulp van stafkaarten (als je daaraan kunt komen) een geschikte plek uit te zoeken. Denk daarbij aan open plekken in het bos, kabels boven kanalen (waar je niet in moet zitten) kruispunten van kabels en dergelijke.

Als je niet bij een doodlopende lijn zit moet je dus twee plekken tegelijk pakken, mogelijkheden genoeg. Helaas zijn op de kaart geen lijnen met spanning onder de 110 kV aangegeven, misschien dat iemand nog eens een mooie overzichtskaart kan tekenen.

Met wie gaan we?

Je kunt alleen gaan, het is minder gezellig maar het risico is kleiner zodat we meer Willie Wortels en Lampjes overhouden. Met z'n tweeën kan heel prakties werken, evt. een derde voor vervoer is ook handig. Bij twee sluitingen tegelijk hebben we wat meer mensen nodig. Een andere mogelijkheid is om met een paar honderd mensen te gaan; want wie heeft het nou eigenlijk gedaan? Hoe meer er meedoen, hoe minder er verdacht worden.

liever wat duisternis dan naar de verdoemenis

Maandag 8 juni j.l. hebben we de hoogspanningslijn Nederweert-Maarheze kortgesloten. Vijf in elkaar geregen koperen elektriciteitsdraden, 12 meter lang, zijn voldoende om 180.000 KVolt kort te sluiten.

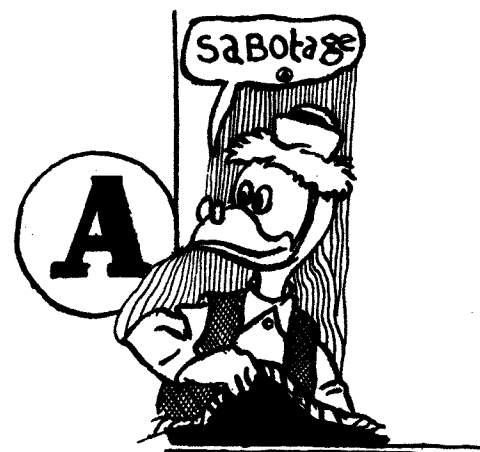
Na de aanslagen op de hoogspanningslijn van Dodewaard hebben we Wiegel een ultimatum gesteld: Dodewaard dicht of de elektriciteitsvoorziening in Nederland wordt verziekt onder het motto:

alle atoomstroom uit het nederlandse koppelnet

Na "Maarheze" hebben we de kabinetsformaten benaderd, om ze duidelijk te maken wat hun verantwoordelijkheid is bij de samenstelling van het kabinet en van de eventuele gevolgen ervan.

We roepen iedereen op om de overheid onder druk te zetten. Wij willen met het kortsluiten van de hoogspanningsleidingen duidelijk maken hoe gemeend het verzet tegen de kernenergielobby is. Ook in België is men nu overgegaan tot het kortsluiten van hoogspanningskabels. In Mol is de electriciteitsvoorziening van de opwerkingsfabriek langelegd. Als je plannen hebt, pas wel op, gebruik alleen nylontouw, en blijf weg onder de kabels in geval ze naar beneden komen.

MISSCHIEN IS HET OOK EEN IDEE DE MEDIA ES WAT TE VERDUISTEREN.
ZE ZIJN HEEL GOED IN HET VERZWIJGEN VAN BEPAALDE GEBEURTENISSEN EN BERICHTEN.

**Terror
Art**

extra
sabotage
NIEUWS

verzetsfront

**Willie
Wortels**

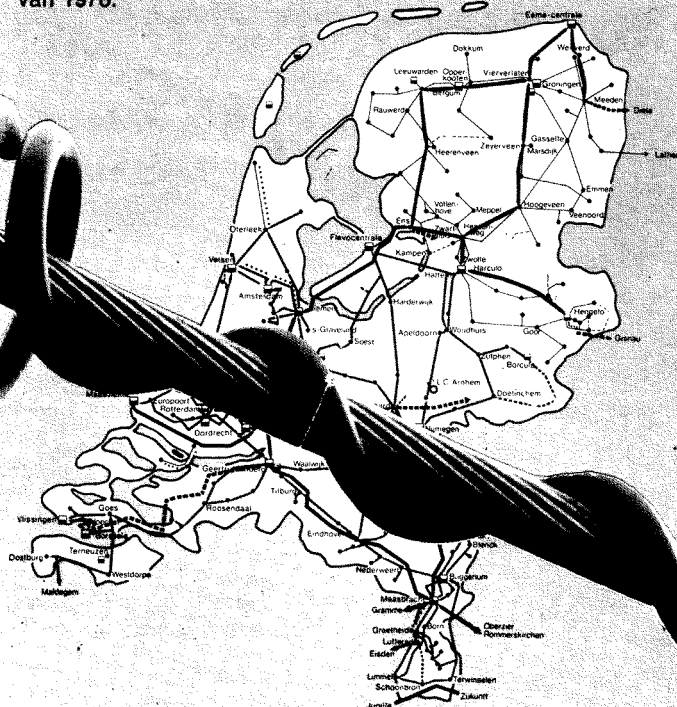
& DE LAMPJES

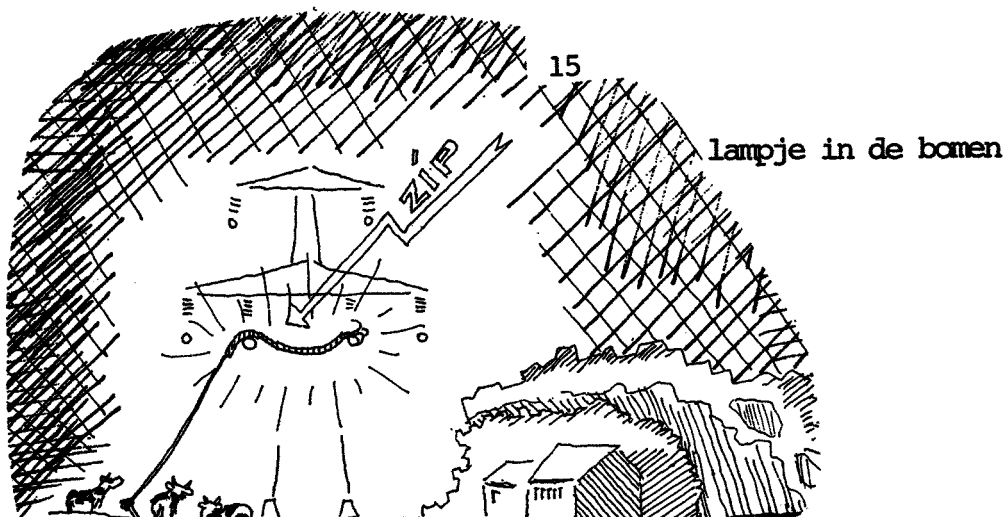
De hoogspanningskabel is gemaakt van staaldraad met daaromheen een aluminium legering voor een goede elektrische geleiding. De draad is meestal zo'n 2 cm. dik. Voorkortsluiting is een koperen kabel nodig van 10 à 50 mm², deze kabel kun je het makkelijkst zelf maken door montage draad van huis- of werkplaatsinstallaties van 2.5 mm² te gebruiken. Haal de isolatie er vanaf en verbind 5 tot 10 montage draden aan voor en achtereinde met elkaar.

De lengte van onze kabel hebben we opgemeten tijdens onze onderzoekstocht. Neem ruim de afstand tussen de kabels of van de kabel naar de grond of de sloot. Verkijsk je niet op de afstand, die is meestal veel groter dan je denkt hebben we ontdekt. Tien tot twaalf meter voor *lampje in de bomen* en twintig tot dertig meter voor *dedodewaard methode* zijn gebruikelijke maten.

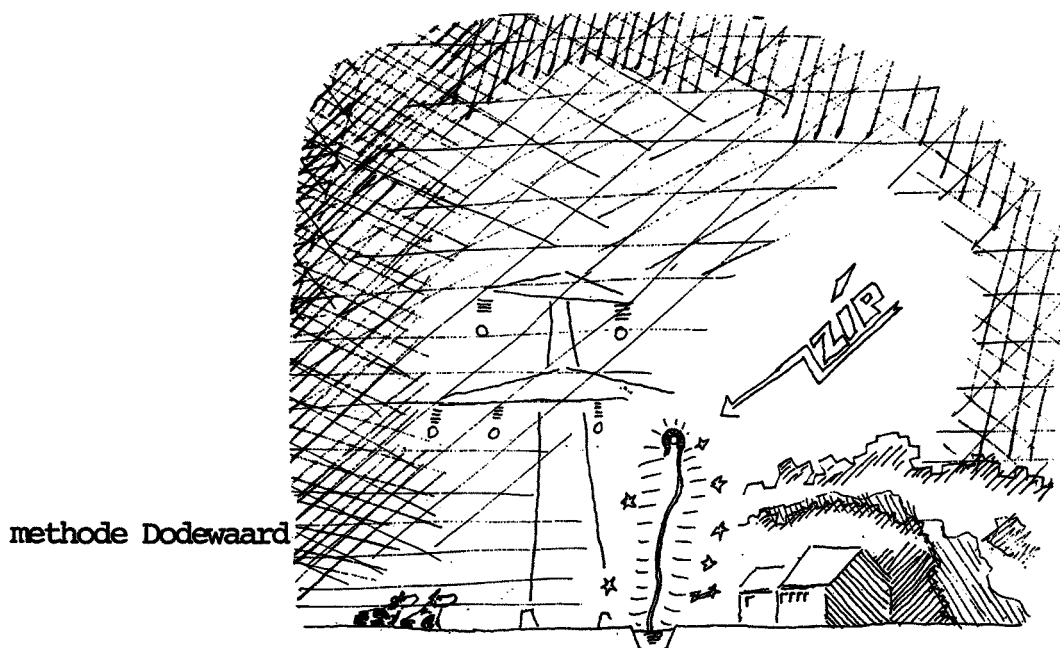
Voor het verbinden van kabels, *lampje in de bomen*, zijn de volgende spullen nodig; een nylon touw met een dikte van 5 mm en een lengte van twee maal de afstand van de hoogspanningskabel naar de grond plus nog eens ruim de afstand tussen de kabels, zodat het nylon touw gemakkelijk over twee kabels heen kan. (hoe steviger het nylon hoe beter omdat het

Hoogspanningslijnen voor 110 kV en hoger aan het einde van 1978.

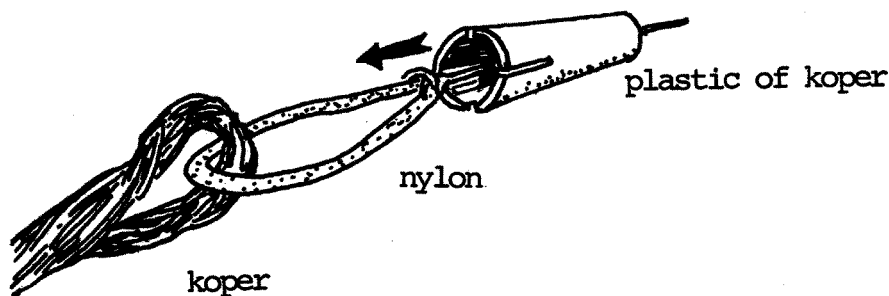
nog wel eens wil smelten) Bij hogere kabels van 20 meter of meer boven de grond moet je eerst een vislijn over de kabel heen schieten. Hieraan zit dan weer het nylon touw vast en dan komt de kabel. Met een vislijn krijg je de kabel er niet overheen getrokken, de vislijn zal knappen.

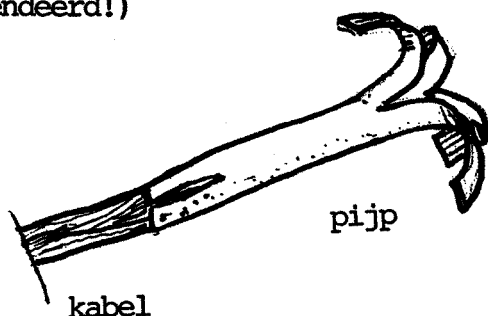
Klaarmaken van de kabel

Met een beetje fantasie kan iedereen zijn eigen methode ontwikkelen. Belangrijk is wel dat je lang genoeg contact maakt met de kabel(s), reken op zo'n 0.1 seconde. Als de kabel bovendien nog blijft hangen, bijv. bij de methode *lampje in de bomen*, dan hebben ze minstens een ladderwagen nodig om de boel weer op te ruimen.

Voor *lampje in de bomen* hebben we de volgende kabel gemaakt; het beginstuk van de koperen kabel buig je om en je maakt het nylon touw eraan vast. Voor een zo glad mogelijke overgang tussen touw en kabel kun je een stuk koperpijp van 12 of 15 mm dik en 15 cm lang over de verbinding schuiven. Maak in het stukje pijp wat zaagsnede zodat je het dicht kunt knijpen om een stevige gladde verbinding te krijgen. Een plastic kousje kun je ook voor dit doel gebruiken. (zie plaatje)

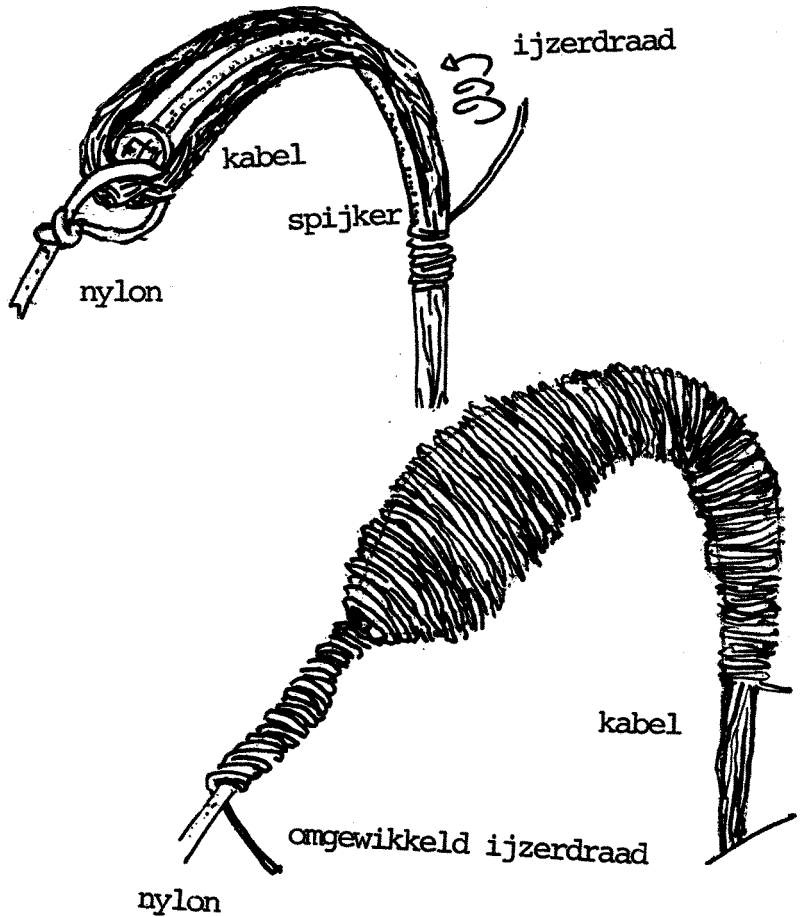
Aan de achterkant van de kabel bevestig je ook een stukje koperpijp wat je evt. vast kunt solderen. Het uiteinde van de pijp zaag je twee maal zo'n 10 cm in en het koper buig je naar buiten waardoor een mooie weerhaak ontstaat. (Deze methode is reeds gepatendeerd!)

Voor de *methode Dodewaard*, met de kabel naar de grond kun je met of zonder haak werken. Met een kromme spijker en een beetje ijzerdraad kun je een haak maken.

Je doet het gevlochten koperdraad om de spijker en maakt er een lus in (plaatje) en bind het nylon touw eraan. In de bocht bevestig je de kromme spijker en het geheel omwikkel je met ijzer en koperdraad (plaatje). Het uiteinde van de kabel gooi je met steen en al in een sloot of maak het vast aan een geleidend voorwerp. Ook zonder haak moet het mogelijk zijn kortsluiting te

maken door de koperen kabel met een ruk tegen de hoogspanningskabel te trekken en maar hopen dat het lang genoeg contact is voordat de nylon draad smelt en de kabel naar beneden komt zetten.

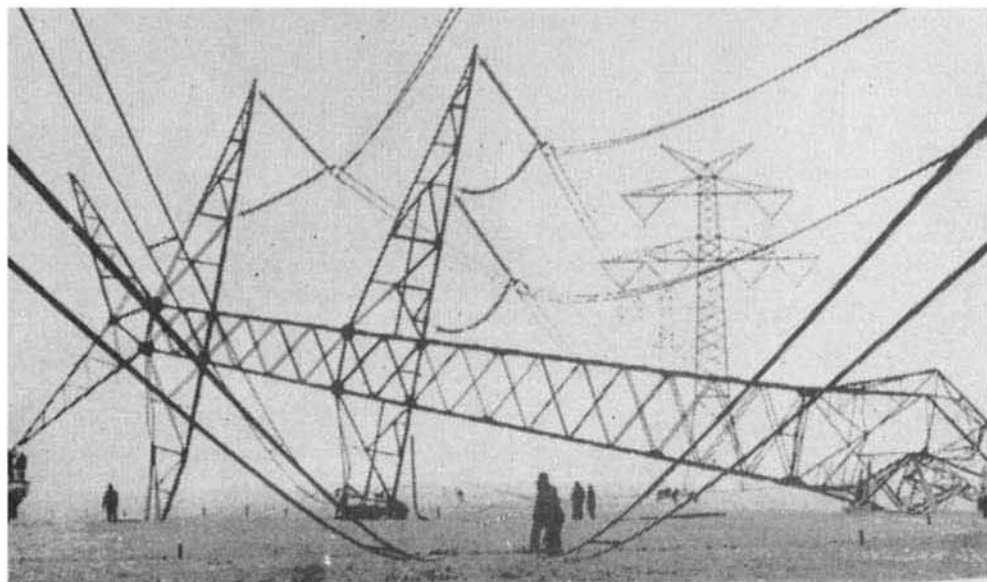

Na alle spullen goed gecontroleerd te hebben kunnen we op stap. Goeie klossen voor vislijn en touw voorkomen kluwes op de plaats van bestemming. Natuurlijk doen we alles met de handschoenen aan. ook het klaarmaken van de spullen, want een vingerafdruk kan nare gevolgen hebben. Kijk ook uit voor sporen ter plekke. We kunnen er heen te voet of met de helikopter, geheel naar eigen keus. De aktie zelf zal in 20 minuten bekeken zijn. Gooi het nylon touw over de kabel met behulp van een steen of iets dergelijks. Doe dit nog een keer bij de tweede kabel en ga een eindje onder de kabel vandaan trekken. De koperen kabel had je al netjes uitgerold op de grond gelegd. Het kan gebeuren dat je met het omhoog trekken van de kabel kontakt maakt tussen hoogspanningskabel

en de grond; dit geeft veel geknetter en een vonk vergelijkbaar met een laspunt. Je kunt proberen om op deze manier de hoogspanningskabel door te lassen maar je hebt eerder kans dat het touw breekt.

Beter is het geheel vlug door te trekken tot de kabel van de grond komt en het hinderlijke geknetter ophoudt. Het trekken gaat steeds moeizamer maar gewoon volhouden tot je een knal hoort en een steekvlam ziet; dan mag je gewoon weer naar huis en heb je een geslaagde poging gehad en *lampje in de bomen gezien*. Het is van belang snel door te werken, als namelijk het nylon touw te lang op een plaats blijft hangen smelt het en kun je naar huis of helemaal opnieuw beginnen.

De *methode Dodewaard* is iets simpeler, je gooit of schiet je vislijn of nylon touw over de kabel, als dit gelukt is dan rol je kabel uit tot in de sloot en je gaat weer een stuk onder de hoogspanningskabel vandaan trekken tot je dezelfde knal en flits opmerkt.

Hoogspanningskabels, levensgevaarlijk!

Nou zijn deze akties voor de Goede Zaak niet geheel zonder gevaar. Mocht je in aanraking komen met de kabel dan vertel je het niet meer na. Vandaar dat we met overleg te werk moeten gaan.

Voor de zekerheid geven we een lijst van veiligheids-handelingen (goedgekeurd door de bedrijfsveiligheidsdienst van de samenwerkende elektriciteitsmaatschappijen; S.E.P.) Voorzorgsmaatregelen:

- ga nooit in een mast klimmen (zoals in het volkskrant-artikel op misdadige wijze wordt gesuggereerd)
- Blijf 5 meter uit de buurt van alles wat onder stroom kan staan
- Als de kabel de grond raakt minstens 15 meter van de plek waar kontakt wordt gemaakt blijven.
- Draag laarzen en rubber handschoenen
- Gebruik kurkdroog nylon touw en vislijnen, geen sisal of iets dergelijks in verband met de geleidbaarheid. Vaak kun je wat vonken zien als het touw langs de kabel glijdt, geeft niks.
- De kabels zijn hoger dan je denkt, oefen eerst met het gooien of schieten om te voorkomen dat je op het uur U erachter komt dat het te hoog voor je is.
- Zorg dat de kabel ruim langer is dan de noodzakelijke afstand
- Ook het nylon touw veel langer nemen
- Bij regen of erge mist thuis blijven
- Er kan van alles, inclusief de hoogspanningskabel, naar beneden komen, blijf onder de kabels vandaan. Zorg ook dat je vluchtroute niet onder de kabel doorloopt maar er vanaf.
- Maak evt. een leuke foto van je opstelling, de pers weigert elk persbericht en de elektriciteitsmaatschappijen ontkennen natuurlijk ook alles.
- Laat niets liggen of zorg dat nergens meer vingerafdrukken op staan. Koperdraad kun je met uitgloeien (brander) schoon krijgen. Het nylon touw is met benzine schoon te krijgen
- Om er zeker van te zijn dat er spanning op hoogspanningslijnen staat kun je er met een middengolf radio onder door lopen of rijden. Je hoort dan een zacht geknetter als het goed is. Bij droog weer kun je ook zonder radio bij de kabels een zacht getik horen.
- Gebruik geen ijzerdraad, dit geleid 8 maal zo slecht als koper
- Alles wat de leiding geraakt heeft en weer naar beneden komt zetten kan staties geladen zijn. Laat dit eerst enkele minuten liggen voordat je het oprapt, want ook van een statiese lading kun je een leuke klap krijgen.
- Zorg dat je een sluitend alibi hebt
- Maak een persbericht en laat het iemand door bellen naar het A.N.P. in Den Haag en stuur persberichten zonder vingerafdrukken door het land, met een afschrift voor de BVD i.v.m. de bezuinigingen.
- Zorg dat je thuis dit soort boekjes niet hebt liggen of andere herinneringen
- Praat er niet teveel over in het cafe of op het werk, beschouw het als ons geheim
- Pas goed op jezelf!!

POGING TOT KORTSLUITING Sabotage mislukt bij kerncentrale

Van onze verslaggever

DODEWAARD — In de nacht van woensdag op donderdag is geprobeerd een hoogspanningsleiding tussen de kerncentrale Dodewaard en een transformatorstation kort te sluiten. De poging mislukte, maar werd wel opgemerkt in de controlekamer van de Provinciale Gelderse Electriciteits Maatschappij, die via de leiding stroom leverde aan de centrale.

Een of meer personen hebben volgens de politie, die door een monteur van de PGEM werd gealarmeerd, geprobeerd met een stuk draad van enkele tientallen meters lengte een verbinding tot stand te brengen tussen de hoogspanningsleiding en de grond. Het stuk draad werd door de monteur, die op onderzoek was uitgegaan, onder de hoogspanningsleiding aangetroffen. Zeer waarschijnlijk is ook iemand in een hoogspanningsmast geklommen, een bezigheid die elektrocutie tot gevolg kan hebben.

Door de vier centimeter dikke kabel van de hoogspanningsleiding werd op het moment van de sabotage poging stroom toegeleverd aan de kerncentrale door het Gelderse elektriciteitsbedrijf. De centrale was na een splijtstofwisseling nog buiten bedrijf en produceerde geen elektriciteit. Wel was elektriciteit nodig voor apparatuur en machines.

Als de centrale weer in bedrijf is wordt door de hoogspanningsleiding elektriciteit, in de centrale opgewekt, aan het landelijk net geleverd. Met stroomlevering door de centrale zal vannacht of vanochtend weer worden begonnen als door de Tweede Kamer het opwerkingscontract tussen Dodewaard en de Engelse opwerkingsfabriek Windscale zal worden goedgekeurd.

Strijdmethoden

Directeur J. van Erpers Royaards van de kerncentrale beschouwt de actie tegen de centrale als een op zichzelf staand geval. Hij denkt niet, dat met deze actie een periode

is aangebroken van hardere strijdmethoden door de tegenstanders van de centrale.

Als de onbekende saboteurs er in waren geslaagd de stroomtoevoer te onderbreken, was de centrale automatisch overgegaan op haar eigen noodvoorzieningen.

VOLKSKRANT; 10 APRIL 1981

Hoezo mislukt ?

En nou heel iets anders

Natuurlijk hebben we ook aan andere mogelijkheden gedacht, met als doel: sabotage van de kerncentrale. Het probleem is alleen dat alles in de buurt van de centrale goed beveiligd is of dat de techniek zo ingewikkeld is dat slechts enkelingen mee kunnen doen. Kortsluiten is leuker omdat Iedereen het kan, zelfs alleen, het is sabotage voor de kleine beurs en de sfeer is ook optimaal door de landelijke omgeving en de buitenlucht.

Mocht je dit alles toch te kinderachtig vinden dan kun je, zoals in Duitsland, altijd nog een hoogspanningsmast opblazen, je kunt proberen de radiografiese besturing van de centrales en de stations te verzieken (alleen voor de kenners) en je kunt wat rotzooi maken in de stations.

Of wat dacht je van afstand bediende vliegtuigjes, wel iets duurder maar erg leuk!

En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Niemand hoeft te zeggen dat ie zich machteloos voelt; wat kan ik nu doen?? Al zijn we met wat minder, ook voor ons geldt:

- "als uw machtige hand het wil licht heel het koppelnet stil".

Idee voor beginners:

Bij hele kleine lijnen (10kV ed.) moet het mogelijk zijn met een touw, een lasso knoop en een beetje trekken sluiting te maken tussen twee (van de drie kabels). Vooral in het buitenland stikt het van dergelijke kleine lijnen, zorg wel dat je weet wie je kort gaat sluiten!! (ook hier weer nylon touw gebruiken)

HOOFDSTUK III

Hoe ik ertoe ben gekomen om kortsluiting te maken

De eerste keer dat ik over kernenergie na ging denken was op het moment dat ik binnen de "gevaarzone" van een kerncentrale kwam te wonen. Tot mijn grote verbazing ontdekte ik dat er vanuit de gemeentelijke overheid totaal niets werd gedaan aan voorlichting hierover. Als antwoord kreeg ik dat ze hun hoofd wel aan 't buigen waren over een "rampenplan" en dat dat wel in de vorm van een boekje uit zou komen. Ik heb het nog niet gezien.

Dat was dan de eerste verzwijging die ik meemaakte. Daarbij komt dan later de ervaring met de akties van de BAN en de antikernenergiebeweging. De zaligheid van met duizenden mensen aktie voeren tegen kernenergie was er snel vanaf. De ontdekking dat alles tot op een bepaalde hoogte is toegestaan; dat de draaiboeken van beide kanten, politieke en demonstranten, bekend zijn en dat daaraan vast moet worden gehouden, dat je eigenlijk een toneelspel aan het spelen bent waarbij het onderwerp van gesprek geweld is in plaats van kernenergie. Dan heb ik het snel bekeken en ga ik met een behoorlijke kater naar huis over dat soort "direkte akties". Niet dat ik de antikernenergiebeweging zoals die nu is af wil keuren maar ik voel me er niet thuis.

Wat ontzettend in mijn hoofd zat was dat ik mij ingepakt voelde en niet serieus genomen werd. Mijn boosheid hierover heeft later alleen nog maar bevestiging gekregen; door de opstelling van politieke partijen, ministers, burgemeesters etc. Wat zoveel mogelijk wordt gedaan is bij massaal protest met de vinger wijzen naar verstoring van de openbare orde, zeker zodra het woord blokkade valt *Voor mij is kernenergie, kernafval en kernwapens de grootste verstoring van de openbare orde. Bij mij gaan opmerkingen als "het gevaar voor personeel en omwonenden van een kerncentrale" bij een echte afsluitende blokkade er niet in. Kerncentrales zijn en blijven levende gevaren.* Op deze manier wordt een antikernenergiebeweging voor mijn gevoel ingepakt, wij moeten weer terug naar de parlementaire democratie terwijl daarover een jaar geleden de kater het grootst was. Voor mij is die weg terug er niet.

Vanuit deze onvrede ben ik gaan zoeken naar een manier waarop ik mijn protest kan laten horen. Waarbij geen draaiboeken spelen, gedreven door geen vertrouwen in de afweging van feiten binnen de parlementaire democratie wanneer er ja of nee gezegd moet worden tegen kernenergie. Om allerlei mensen te laten merken dat ik kernenergie afkeur en hoop dat er nog veel meer mensen over na gaan denken en hun konklusies trekken.

Via deze weg heb ik op een gegeven moment ervoor gekozen om mee te doen met kortsluiting maken in hoogspanningsleidingen. Een logiese aktie, niet?

Wel is zo'n manier van aktie voeren anders dan een demonstratie of een blokkade. Ik ben maar met een paar mensen bezig om het voor te bereiden en uit te voeren. Maar ondanks dat voel ik me geen geïsoleerde aktievoerster. In de strijd tegen kernenergie heb ik op deze manier mijn aandeel, anderen op hun manier. Die verschillende aktievormen zijn prima te combineren.

Toen ik het voor 't eerst hoorde vond ik het nogal een raar idee. Tegen een hoogspanningsmast vechten is net als toen Don Quichotte tegen windmolens tekeer ging.

Maar toch... ?

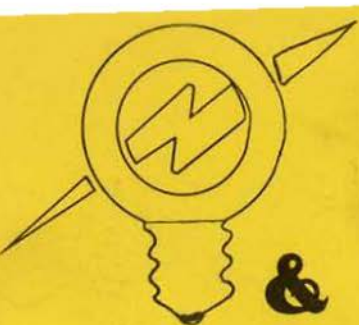
Een paar BAN akties en de massale Dodewaard aktie heeft mij een grote kater opgeleverd. Ik voel er niets voor om weggeknuppeld te worden, met de lachende pers als toeschouwer. Ik vecht liever tegen een stroomkabel dan tegen de M.E.

Nadat ik van deze mogelijkheid hoorde heb ik met een paar mensen een aktie doorgesproken en voorbereidt. We hadden al wat technische tips gekregen maar het was best moeilijk om te bedenken hoe je de nylon draad aan de koperdraad vast moet maken, hoe je de kabel erover heen moet krijgen en enz. Voor onze eerste aktie was ik ontzettend zenuwachtig. We hadden een prima plaats en er was niemand in de buurt. Er ging helaas van alles mis, de draden raakten in de knoop en dat is in het donker met handschoenen aan heel vervelend. Uiteindelijk mislukte de aktie omdat we de draden niet over de kabels heen kregen. Na twee uur kloten konden we weer terug. Alles was voor niets geweest.

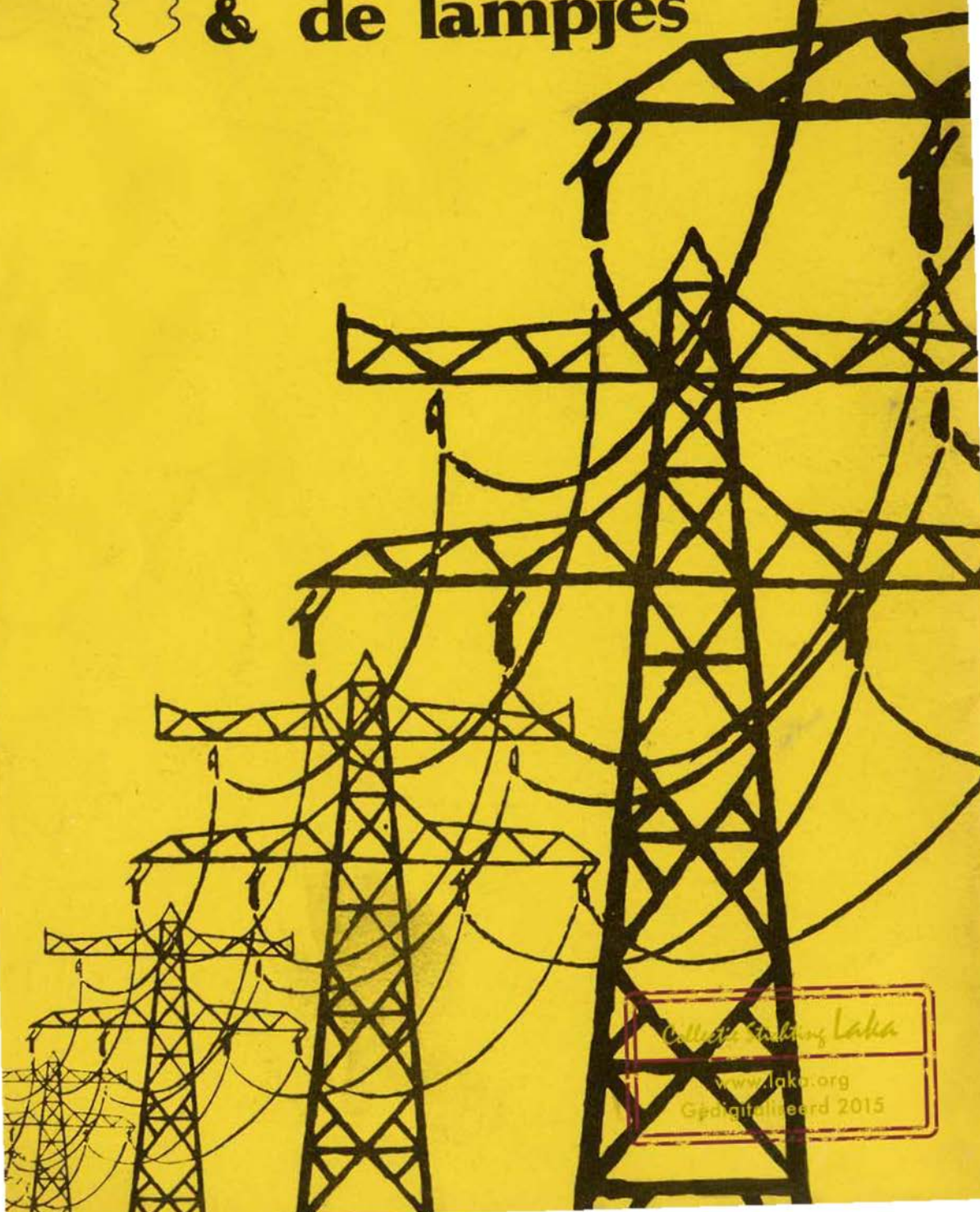
Een paar weken later zijn we er weer heen gegaan. Met goeie moed. We kregen de touwen nu wel over de kabel heen. Dan zie je kleine vonkjes en fritseltjes verschijnen, ten teken dat er echt een hele hoop stroom door die leiding heen gaat. Maar toen brandde het touw door en konden we weer naar huis. Nu hebben we een ander soort touw op de kop getikt. Het is niet gemakkelijk te doen, **MAAR DE VOLGENDE KEER LUKT HET!**

Op deze manier aktie voeren tegen kernenergie is heel anders dan bijv. een BAN aktie. Je bent met een veel kleiner klupje bezig en staat wat in een weiland te prutsen. Die hoogspanningsmasten imponeren verschrikkelijk en ik zie ineens dat Nederland er vol mee staat. Toch voel ik me, met die paar anderen, heel sterk en we gaan door!

verzetsfront willie wortels & de lampjes

Collectie Streektaal Lokaal

www.lokaal.org

Gedigitaliseerd 2015